

Sygn. akt IV Cz 486/13

POSTANOWIENIE

Dnia 23 sierpnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku Wydział IV Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Jastrzębski

Sędziowie SO: Elżbieta Jaroszewicz, Mariusz Struski (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 23 sierpnia 2013r. w Słupsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku M. M.

z udziałem J. C., M. C., Z. W., K. W., A. W., M. W. (1), M. W. (2), (...) w G.

o stwierdzenie nabycia spadku po E. C.

na skutek zażalenia wnioskodawczynie na postanowienie Sądu Rejonowego w Lęborku z dnia 29 czerwca 20013r. sygn. akt I Ns 63/10

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie.

Sygn. akt IV Cz 486/13

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Lęborku zaskarżonym postanowieniem umorzył postępowanie wywołane wnioskiem M. M. z udziałem J. C., M. C., Z. W., K. W., A. W., M. W. (1), M. W. (2), (...) w G. o stwierdzenie nabycia spadku po E. C. na skutek braku wniosku o podjęcie zawieszono postępowania w okresie rocznego terminu liczonego od daty zawieszenia postępowania w trybie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiodła wnioskodawczynie żądając jego uchylenia z tego powodu, że w jej ocenie doszło do szeregu nieprawidłowości w postępowaniu, które doprowadziły do zawieszenia postępowania oraz nie mało miejsca pouczenie jej o konsekwencjach zawieszenia postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Zaskarżone postanowienie nie może się ostać.

Zgodnie z art. 182 § 1 k.p.c. Sąd umarza zawieszono postępowanie ze względu na niestawiennictwo stron, jeżeli wniosek o podjęcie postępowania nie został zgłoszony w ciągu roku od daty zawieszenia postępowania. Umorzenie zawieszono postępowania nie może mieć miejsca, jeżeli przyczyna zawieszenia w rzeczywistości nie istniała (orzeczenie SN z dnia 12 grudnia 1997 r., II CKU 121/97, Prok. i Pr. 1998, nr 5, s. 37) albo jeżeli przyczyną zawieszenia była inna okoliczność niż przytoczona przez Sąd w uzasadnieniu okoliczność objęta hipotezą art. 180 § 1 k.p.c.

W orzecznictwie przyjmuje się, że w przypadku, gdy przyjęta przez Sąd podstawa zawieszenia postępowania w rzeczywistości nie istniała, to Sąd powinien podjąć postępowanie z urzędu (uchwała SN z dnia 25 lutego 1985 r., III CZP 86/84, OSN 1985, Nr 11, poz. 168, orzeczenie SN z dnia 14 września 1977 r., III CRN 194/74, OSPiKA 1978, z. 4, poz. 80), a termin, po upływie którego następuje umorzenie postępowania, nie rozpoczyna wówczas biegu (zob. uchwałę SN z dnia 11 kwietnia 1985 r., III CZP 8/85, niepubl. postanowienie SN z dnia 4 września 2008 r., IV CSK 213/08, OSNC-ZD 2009, nr A, poz. 23).

W niniejszej sprawie, według uzasadnienia postanowienia o zawieszeniu postępowania (k. 177) istniała podstawa do podjęcia przez sąd takiej decyzji, z powodu niewykonania przez wnioskodawczynię zobowiązania polegającego na wskazaniu aktualnego adresu A. G. oraz złożenia aktualnego odpisu aktu jej małżeństwa, co miało umożliwić wezwanie jej do udziału w sprawie jako jedyne ustalonego spadkobiercę ustawowego.

Wyjaśnienie tej okoliczności ma znaczenie dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, ponieważ uzasadnienie zobowiązania nałożonego na wnioskodawczynię poprzedzające zawieszenie postępowania, pozostaje w opozycji do wcześniejszych decyzji sądu. Jak wynika z akt sprawy, po przedstawieniu informacji o dalszych osobach spadkobierców ustawowych w piśmie nadesłanym przez wnioskodawczynię w dniu 4 maja 2010r. (k. 17) i podaniu w nim min. osoby A. W., córki H. oraz jej adresu w W., Sąd Rejonowy w Łęborku na posiedzeniu niejawnym podjął postanowienie w dniu 13 sierpnia 2010r. o wezwaniu tej osoby do udziału w sprawie (k. 21). Następnie nakazał doręczyć odpis tego postanowienia wraz z wezwaniem na termin w dniu 21 września 2010r. z zobowiązaniem do złożenia aktu urodzenia lub małżeństwa w przypadku jego zawarcia (k. 22). Ta korespondencja nie została doręczona ale w następnym kolejnym zawiadomieniu tej osoby o terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 21 kwietnia 2011r. A. W. nadesłała pismo, w którym podała tożsamy adres, pod którym została zawiadomiona i poinformowała o stanowisku w sprawie oraz podpisała się jako A. W..

Zdaniem Sądu Okręgowego, nie istniała potrzeba wezwania tej osoby ponownie do udziału w sprawie. Natomiast po stronie sądu miało miejsce także kolejne niedopatrzenie w doręczeniu tej osobie ponownie postanowienia o wezwaniu do udziału w sprawie (ewentualnie sprostowanego co do nazwiska) i zobowiązania do przedłożenia aktu stanu cywilnego, gdyż nie złożono wcześniej przesłanej korespondencji do akt ze skutkiem doręczenia (k. 96).

Tym samym, wyłącznie na wnioskodawczynię przerzucono obowiązki wynikające z braku dołączenia aktu stanu cywilnego osoby faktycznie wezwanej w sprawie, nie wyjaśniano A. W. (W. - G.) konsekwencji prawnej i procesowej w jakiej się znalazła wobec kolejnych odrzuceń spadku z wykorzystaniem adresu, który ta podała w Polsce w piśmie procesowym nadesłanym do sądu, nie odebrano w konsekwencji od niej oświadczeń spadkowych pomimo, że specyfika trybu postępowania nieprocesowego oraz natura spraw podlegających rozpoznaniu w tym trybie powoduje, że nawet po istotnych zmianach modelu postępowania cywilnego, wprowadzonych w 1996r., które przywróciły zasadzie kontradyktoryjności jej właściwe znaczenie (między innymi przez uchylene art. 3 § 2 k.p.c.), rola sądu w tym postępowaniu jest determinowana ustawowo określonym (utrzymanym) nakazem działania "z urzędu". W sprawach spadkowych znajduje to wyraz między innymi w art. 670 i 677 k.p.c. Obowiązek badania z urzędu, kto jest spadkobiercą, pozostaje w związku z zasadą wyrażoną w art. 677 k.p.c., w myśl której sąd stwierdzi nabycie spadku przez spadkobierców, choćby były nimi inne osoby niż te, które wskazali uczestnicy.

Jednocześnie ujawnione w sprawie okoliczności uniemożliwiają przyjęcie, że istniała podstawa do zawieszenia postępowania, a Sąd Okręgowy wobec niezaskarżenia postanowienia o zawieszeniu, braku prawnych podstaw do pouczenia strony o konserwantach zaniechania w okresie roku od zawieszenia w trybie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c., pozostaje związany tą decyzją procesową, która przesądza o braku możliwości badania podstawy zawieszenia przy zaskarżeniu umorzenia na podstawie art. 182 k.p.c.

Stosownie do treści art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c. do postępowania toczącego się na skutek zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu apelacyjnym.

W myśl natomiast art. 386 § 1 k.p.c. w razie uwzględnienia apelacji sąd drugiej instancji zmienia zaskarżony wyrok i orzeka co do istoty sprawy.

Mając na względzie powyższe, Sąd Okręgowy na mocy art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art.